

Dansk som akademisk sprog for nordiske studerende

Anne Holmen

En betragtelig andel af de internationale studerende på danske videregående uddannelser har baggrund i et andet nordisk land. Nogle af disse modtager undervisning på engelsk, andre på dansk. Der har hidtil været meget lidt fokus på, hvad undervisningssproget betyder for nordiske studerendes lærings-situation og faglige udbytte, og ingen initiativer er taget til at understøtte dem sprogligt. Denne artikel er et forsøg på at rejse dette spørgsmål og samtidig se det i lyset af moderne universitetspædagogik, der har fokus på såvel faglige krav som de studerendes læringsbehov. Konklusionen er, at de nordiske studerende udgør en studentergruppe med særlige studierettede sprogbehov, som universiteterne bør være opmærksom på.

Baggrund

Det nordiske universitetssamarbejde giver studerende med baggrund i et andet nordisk land adgang til at søge ind på danske uddannelser på lige fod med studerende med dansk adgangsgivende eksamen. For ansøgere med grønlandsk eller færøsk studentereksamen gælder desuden en særordning, som giver denne population fortrinsret til uddannelsespladser. Tilstedeværelsen af nordiske studerende på danske universiteter er ikke et nyt fænomen. I Island hører man således stadig Københavns Universitet omtalt som ”vores gamle universitet”, og ifølge Danmarks Erhvervsforskningsakademi, (DEA 2015) udgjorde nordiske studerende 70 % af alle internationale BA-studerende (bachelorstuderende) på videregående uddannelser i Danmark og 42 % af alle internationale KA-studerende (kandidatstuderende) i perioden 1996-2008. I 2011 var der i alt 5356 nordiske studerende indskrevet på en videregående uddannelse i Danmark. Årets optag på danske videregående uddannelser bekræfter ifølge Uddannelses- og Forskningsministeriet (2015) dette billede med en svagt stigende andel af nyoptagne ”full degree” studerende med nordisk baggrund. Disse udgør næsten samme andel som studerende fra det øvrige EU og EØS/EES tilsammen. Hertil kommer flere hundrede nordiske studerende på kortere eller længere udvekslingsophold støttet af Nordplus (2015). Tilsammen udgør nordiske studerende således en væsentlig andel af de studerende, som man møder i undervisningssammenhæng på tværs af danske videregående

uddannelser. Inden for visse områder og især på universiteternes KA-niveau deltager disse studerende i engelsksprogede uddannelser. Ifølge et aktuelt europæisk survey (Wächter & Maiworm 2014) ligger Danmark og de øvrige nordiske lande i dag i top blandt de europæiske lande¹, som udbyder flest engelsksprogede uddannelser. Blandt deltagerne er såvel nationale som internationale studerende, herunder studerende med nordisk baggrund. En stor del af de nordiske studerende deltager imidlertid i dansksproget undervisning, og det er denne gruppe og deres studierettede sprogbehov, der er i fokus i denne artikel. Disse studerende har brug for at beherske akademisk dansk på tilstrækkeligt højt niveau og i fagligt relevante sammenhænge.

Sprog som optagelseskrav

Formelt stilles der specifikke sprogkrav som del af optagelsesgrundlaget til såvel engelsk- som dansksprogede uddannelser, idet alle ansøgere til en engelsksproget uddannelse skal dokumentere engelskkundskaber svarende til minimum gymnasialt B-niveau², mens de til en dansksproget uddannelse skal dokumentere danskkundskaber på A-niveau. Danskkravet kan ifølge optagelseskriterierne honoreres ved en dansksproget gymnasial uddannelse, et suppleringskursus i dansk på A-niveau eller en bestået Studieprøve³. Denne præcisering gælder imidlertid ikke for studerende med nordisk baggrund, idet der for disse i medfør af det nordiske universitetssamarbejde ikke stilles specifikke sprogkrav ved optagelsen udover det, der i forvejen indgår i en nordisk gymnasial uddannelse (fx engelsk på minimum B-niveau). På hjemmesiden for internationalt optag på Københavns Universitet findes således følgende formulering: "Ved en gymnasial eksamen fra Sverige, Norge, Finland, Island, Færøerne eller Grønland kræves ingen danskprøve, da modersmålet træder i kraft i stedet for dansk". Dette er en noget problematisk formulering. Der er ganske vist ikke grund til at anfægte den generelle kvalitet af de sprogkundskaber, som nordiske studerende har med sig fra en gymnasial uddannelse. Der er formentlig tale om en eller anden grad af beherskelse af relevant akademisk diskurs, i

1 Ifølge Wächter & Maiworm (2014) er der en generel tendens på europæiske universiteter til at indføre mere engelsksproget undervisning, men landene falder i to tydelige grupper med markant højere andel af engelsksproget undervisning i Norden, de baltiske lande og Nederlandene sammenlignet med resten af Europa. Storbritannien holdes af naturlige grunde uden for denne statistik. Ved optaget på BA i Danmark i 2015 blev i alt 3396 studerende optaget på en engelsksproget uddannelse, heraf 69 % studerende med dansk baggrund (Uddannelses- og Forskningsministeriet 2015).

2 Fagene i det danske gymnasium undervises på tre niveauer, A, B og C, hvoraf A er det højeste.

3 Studieprøven er en sprogprøve i dansk som andetsprog på C1-niveau ifølge Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring, undervisning og evaluering.

både tale og skrift, og med potentiale for informationsøgning, vidensbearbejdning og problemløsning. Men sådanne kvalifikationer på svensk, norsk, finsk, islandsk, færøsk eller grønlandsk kan ikke uden videre give de studerende den nødvendige baggrund for at deltage i de samme aktiviteter på dansk. Hertil kommer den fejlslutning i citatet ovenfor, at alle studerende med for eksempel svensk adgangsgivende eksamen har svensk som modersmål og dermed et nabosprogspotentiale for at forstå dansk. De nordiske lande har på trods af en vis homogenitet altid være flersprogede, og i dag er andelen af borgere med andre modersmål end nationalsproget væsentligt højere end tidligere inden for den unge generation, der udgør ansøgerne om studiepladser. Selv om den åbne adgang til uddannelse er et attraktivt princip i det nordiske universitets-samarbejde, viser erfaringer fra den praktiske hverdag på universiteterne, at der knytter sig nogle sproglige problemer hertil. Ifølge en interviewundersøgelse med undervisere på universiteterne vedrørende overgangen fra Studieprøven til danske videregående uddannelser fremgår det eksempelvis, at flere undervisere har erfaringer med, at ”studerende fra de øvrige nordiske lande oftere er præget af betydelige sprogvanskeligheder” (Lund & Bertelsen 2008: 204)⁴.

Sproglige forkundskaber

Ved optaget skelnes ikke mellem de nordiske lande – bortset fra den særstatus som grønlandske og færøske studerende har – men deres skolegang før studiestart stiller dem i princippet forskelligt. Af historiske grunde falder de nordiske landes gymnasiale uddannelser nemlig i to grupper med hensyn til udvikling af danskundskaber. I den første gruppe lande indgår danskundervisning som selvstændige fag. I Grønland har alle gymnasieelever dansk som obligatorisk A-niveaufag, og dansk indgår ved siden af grønlandsk som undervisningssprog. Dansk indgår desuden som fag i grundskolen. Indtil for nylig har dansk ligeledes været obligatorisk i det færøske gymnasium, og der udbydes fortsat danskundervisning som valgfag i gymnasiet og som obligatorisk fag i grundskolen. I Island er dansk obligatorisk fremmedsprog i både grundskole og gymnasium. I den anden gruppe lande, hvor der ikke undervises i dansk, findes Sverige og Norge, hvis nationalsprog potentielt har en nabosprogsrelation til dansk, og Finland, hvor dette kun gælder den svensksprogede befolkning. Når man hertil lægger, at der også inden for gruppen af studerende med dansk adgangsgivende eksamen forekommer både studerende med dansk

4 Billedet bekræftes gennem den kontakt med studienævn og undervisningsudvalg på Københavns Universitet, som medarbejdere i universitetets sprogstrategiske satsning har haft i 2013-15. Flere steder nævnes specifikke dansksproglige problemer for nordiske studerende i undervisningssammenhæng.
<http://cip.ku.dk/satsningsomraader/sprogstrategisk-sastning/>

som modersmål (L1) eller et af sine modersmål og studerende med dansk som andetsprog (L2), tegner der sig et forholdsvis komplekst billede af studerendes forkundskaber på dansk inden studiestart. For at give et overblik er alle studentergrupper i dansksprogede uddannelser inkluderet i den oversigt, der findes i tabel 1. I mangel af bedre terminologi betegner "majoritetsstuderende" her studerende med dansk L1, mens "minoritetsstuderende" anvendes om studerende med dansk L2. Alternativet er at skelne mellem "etsprogede" og "tosprogede" studerende, men disse betegnelser kan ses som uheldige ud fra en almen vurdering af, at danske unge i et vist omfang alle er flersprogede (Holmen 2014 samt diskussionen om "monolingualism" i Canagarajah 2011). Hverken majoritetsstuderende eller minoritetsstuderende er internationale studerende ifølge definitionen i DEA (2015), idet ordet her betegner studerende med et andet statsborgerskab end dansk, som gennemfører en hel videregående uddannelse i Danmark, og hvor den første indvandring til Danmark sker i forbindelse med studiestart på den videregående uddannelse. En sådan beskrivelse gælder til gengæld for hovedparten af de nordiske studerende, som yderligere har andetsprogsrelationen til dansk til fælles med minoritetsstuderende. I tabel 1 skelnes mellem grupper af studerende ud fra deres kontakt med det danske sprog, dvs. om sproget er deres modersmål (L1) eller andetsprog (L2) og i hvilket domæne de har mødt dansk før studiet. Denne inddeling efter sprogkontakt opdeles yderligere efter, om den eksamen, der giver dem adgang til studier på et dansk universitet, er dansk eller udenlandsk.

Kontakt med dansk før studiet / eksamen	Dansk adgangsgivende eksamen	Udenlandsk adgangsgivende eksamen
Studerende med dansk som L1	Majoritetsstuderende, inklusiv tosprogede med to L1	Studerende med dansk familiebaggrund
Studerende der har mødt dansk som L2 i skolen	Minoritetsstuderende	Nogle nordiske studerende (fra Færøerne, Grønland og Island)
Studerende med undervisning i dansk L2 efter gymnasiet	Minoritetsstuderende med GIF ⁵	Minoritetsstuderende og full degree studerende med Studieprøve
Studerende uden formelle forkundskaber i dansk		Nogle nordiske studerende (fra Finland, Norge og Sverige)

Tabel 1: Kategorisering af studerende ud fra deres forkundskaber i dansk

5 GIF, som er en forkortelse for Gymnasialt Indslusningskursus for Flygtninge og Indvandrere, er et et-årigt suppleringskursus for udenlandske statsborgere med ophold i Danmark og udenlandsk gymnasial uddannelse

Studerendes oplevelser af dansksproglige problemer

Inden for de sidste ti år er der gennemført nogle få interview- og surveyundersøgelser med minoritetsstuderende på danske universiteter. Disse studerende nævner især problemer med akademisk skriftsprog i form af besvarelser af eksamensopgaver, herunder i at ramme den rette forståelse af stillede opgaver (Pedersen 2006, Laursen 2013, Odgaard 2014). Lund & Bertelsen (2008) tilføjer, at der også kan være problemer med forståelse af forelæsninger, som ofte er præget af høj informationstæthed og stor sproglig kompleksitet. De efterlyser mere visuel støtte, større fokus på opbygning af fagligt relevant ordforråd via semantik (og ikke primært betragtet som terminologi) og større opmærksomhed på akademiske genrer og kontekstualisering af indholdet. Laursen (2013) foreslår, at man i fagmiljøer skal være ekstra opmærksomme på, hvordan man formulerer sine opgaver, så man i videst muligt omfang undgår tvetydigheder og underforståetheder, som sprogligt kan aflede beskæftigelsen med det faglige stof. Flere af de studerende nævner, at usikkerheden om egen sprogbeherskelse kan føre til en mindre aktiv læringsadfærd. For eksempel svarer en af de studerende i Pedersens undersøgelse (2006: 53) som svar på spørgsmålet om, hvad vil det sige at være fagligt hæmmet på grund af sit dansksproglige niveau:

Det vil sige at man ikke får fuldt udbytte af en forelæsning. Det sprog der tales ved forelæsningen er et andet end det man taler på gaden. Men det vil også sige at man har svært ved at få sig en læsegruppe. Og dermed er alt svært. Sidder man og løser opgaver tør man ikke gå op til tavlen. Det er kommunikationen der er problemet. De tosprogede er mere passive. Og så er der en risiko for at man bliver hjemme og er mindre engageret.

Der findes kun en enkelt undersøgelse, der belyser nordiske studerendes erfaringer med dansksprogede uddannelser. Den vedrører en større gruppe islandske studerende, som i 2001-2003 var i gang med en full degree uddannelse i Danmark (Auður Hauksdóttir 2012), og som har deltaget i surveys og interviews om deres erfaringer med dansk. Når disse i alt 294 studerende bliver bedt om at rangordne deres dansksproglige problemer, dominerer problemer med dansk talesprog billedet, mens skriftsproget nævnes langt sjældnere. Indsamlingen af data er foregået blandt to kohorter af studerende.

	Kohorte 1, N = 136 studerende	Kohorte 2, N = 158 studerende
At forstå talt dansk	45 %	38 %
At tale dansk	35 %	46 %
Dansk udtale	27 %	32 %
Ordforråd	16 %	17 %
At skrive på dansk	12 %	9 %
Grammatik	4 %	7 %
Andre sproglige problemer	6 %	7 %
Undlader at svare	2 %	2 %

Tabel 2: Dansksproglige problemer rapporteret af islandske studerende i Danmark (Auður Hauksdóttir 2012: 61)

Når læsning på dansk slet ikke optræder på listen, kan det ifølge Auður Hauksdóttir skyldes, at danskfaget i Island er så fokuseret på læsning, at de studerende har tilstrækkelige forkundskaber her, mens deres danske talesprog er langt mindre udviklet såvel produktivt som receptivt. En af dem beskriver sin første tid på et dansk universitet på følgende måde:

Hvad sproget angår, var man ligesom en idiot, man kunne ingenting forstå. Ikke det der blev sagt, at læse kan man naturligvis. Men det var sådan de første dage, det var, som om det kogte i mit hoved, men det kommer selvfølgelig, det kom meget hurtigt. [Interviewer: Når du siger hurtigt, hvad?] Efter måske omkring en måned, da jeg havde været på universitetet og havde lyttet meget og altid på dansk, da begyndte man at skelne mellem de enkelte ord. Til at begynde med gled det hele ud i et. Men fagligt set var dette naturligvis helt anderledes opbygget, så det var en stor omvæltning (Auður Hauksdóttir 2012: 87-88)

De islandske studerende nævner, at de møder dansk til mange forskellige slags undervisning (forelæsninger, seminarer, holdundervisning, laboratorieøvelser, projektarbejde og vejledning), men at sproget i forhold til engelsk dominerer i gruppearbejde og til eksamen, mens det fylder relativt mindre i pensum. Flere studerende udtrykker, at gruppearbejde fylder for meget i den undervisning, de har modtaget. Der kan ligge dansksproglige problemer bag disse erfaringer, men de kan også skyldes, at de deltagende studerende foretrækker en mere individuelt orienteret og mindre diskussionsbaseret undervisning. Nogle studerende taler i hvert fald om "uendelige diskussioner", hvor "der tales om alt,

og alle har meninger” (2012: 122) eller ”her synes jeg der er rigtig meget sådan snak” i stedet for at man kan nøjes med at være ”konkret og ikke sige så meget uden om emnet” (2012: 123). Medvirkende til denne irritation over mængden af gruppearbejde kan også være en oplevelse hos nogle af de studerende af, at danskere reagerer negativt på deres forsøg på at tale dansk. Flere rapporterer irritation over, at deres samtalepartnere slår over i engelsk, dominerer samtalen (eller gruppearbejdet) eller trækker sig ud af den. Den manglende tolerance udtrykkes blandt andet således:

Det forholder sig således med danskerne på en eller anden måde, at hvis ikke man siger tingene måske helt nøjagtigt, sådan som de ønsker at høre dem, så kan de ikke forstå en, eller jeg ved ikke om de prøver på det eller ej (Auður Hauksdóttir 2012: 104)

Tilsvarende negative erfaringer med at blive ekskluderet af grupper eller få tildelt en perifer rolle nævnes af studerende i alle de undersøgelser, der er omtalt her. En tidligere studiechef på Københavns Universitet sammenfatter ifølge Lund & Bertelsen (2008: 205) de majoritetsstuderendes holdninger til accentfyldt dansk på følgende måde:

Danske studerende mener at livet er for kort til folk som ikke kan formulere sig

Hvis holdninger som disse er udbredt, kan det vanskeliggøre større aktiv deltagelse af de nordiske studerende i forskellige undervisningsformer. Samtidig kan det bidrage til, at den potentielle dansktilegnelse ved at indgå i dansksproget undervisning bliver mindre, fordi man, hvis konteksten ikke opfattes som en åben læringsmulighed, næppe tør prøve sig selv af som usikker sprogbruger. Generelt har studerende behov for at ”knække” den akademiske kode ved mødet med universitetet og dets faglige krav (Ulriksen 2014). Studerende, der taler dansk som andetsprog, har oveni dette behov for at videreudvikle deres beherskelse af dansk og sikre, at sproget rækker til udvikling af det specifikke faglige register og til deltagelse i de relevante læringsprocesser. Måden, hvorpå dette sker, er såvel afhængigt af deres sprogfærdighedsniveau og hele akademiske indstilling som af holdninger til sprog i det aktuelle studiemiljø. En parallel kan findes i den måde, engelsk betragtes på inden for dansk universitetspædagogik. I sin undersøgelse af internationale studerende på Københavns Universitet finder Sanne Larsen (2013) således to sæt normer. Hvor disse studerende på deres brede sprogkurser i ”Academic English” bliver bedt om

at stile mod beherskelse af engelsk på indfødt niveau som slutmål, og hvor undervisningen af samme grund ofte er produktorienteret i forhold til sproget, rapporterer de samme studerende, at de på faglige kurser, hvor sprog og fag integreres, møder en lingua franca-norm for deres brug af engelsk, som giver større lyst til aktiv deltagelse og et mere procesorienteret perspektiv på deres sprogtilegnelse. De dansksproglige problemer, der rapporteres i de nævnte undersøgelser, tyder alle på et behov for en styrket opmærksomhed på såvel de studerendes danskundskaber som på de sproglige sider af universitetspædagogikken, således at denne i højere grad kan tilgodeses studerende med dansk L2.

Universitetspædagogiske indsatser

Universiteterne kan i princippet gå to veje for at styrke de nordiske studerendes udbytte af dansksproget undervisning. Man kan tilbyde fagligt baserede danskurser i starten af eller sideløbende med selve uddannelsen, og man kan tænke betydningen af sproglig diversitet blandt de studerende ind i sin kompetenceudvikling af underviserne (for eksempel som element i adjunkt-pædagogikum og som efteruddannelse). Indtil for nylig var der imidlertid kun få initiativer på begge områder. Flere universiteter har ganske vist selv udbudt danskundervisning eller samarbejdet med en privat sprogskole, men denne er i sit indhold sjældent målrettet akademisk sprogbrug og de studerendes studiemæssige behov. Spørgsmålet blev senest undersøgt i 2005, hvor 9 af de daværende 12 danske universiteter kunne rapportere, at de organiserede danskundervisning, men uden akademisk indhold. I stedet var der fokus på bolig, shopping, sport, medier og lignende. (Dansk Markedsanalyse, DMA research 2005). Siden da har andelen af såvel nordiske som andre internationale studerende været støt stigende, både i den engelsksprogede og den dansksprogede undervisning, uden at der har været mærkbar opmærksomhed på, hvad sprog betyder for udbyttet af de studier, man giver adgang til. Ifølge et europæisk survey fra 2012 prioriterer danske universiteter studentermobilitet og engelsksprogede kurser, mens andre sprog nedprioriteres (Extra & Yagmur 2012). I alt blev 65 europæiske universiteter spurgt om en række indsatser, som kan styrke den europæiske flersprogethed og dermed den indre mobilitet i Europa. De tre danske universiteter, der deltog, svarede, at man gav høj prioritet til studentermobilitet, tiltrækning af internationale studerende og engelsksproget undervisning, mellemprioritet til undervisning i andre fremmedsprog end engelsk og undervisning i sprog til ikke-sprogstuderende og lav prioritet til sprogstøtte i dansk og rekruttering af nationale minoritetsstuderende. Sammenligningen med andre europæiske universiteter viste, at den høje priorite-

ring af mobilitet var et fælles anliggende, men at der var stor forskel på, i hvor høj grad mobiliteten blev understøttet med sprogundervisning⁶.

I de seneste år er der imidlertid på tværs af Norden kommet fokus på konsekvenserne af at indføre engelsksproget undervisning. I en nylig rapport om parallelsproglighed på nordiske universiteter indgår således et længere afsnit med titlen "Engelsk som undervisningssprog på nordiske universiteter – hvordan gør man?" tiltænkt såvel universitetsledelser som studieledelser og undervisere (Gregersen m.fl. 2014). Her samles sprogpolitisk og universitetspædagogisk forskning, og der indgår et sæt konkrete anbefalinger. Når samme rapport, der i alt er 486 sider lang, ikke har et tilsvarende afsnit om undervisning på de nordiske nationale sprog for sprogligt heterogene studentegrupper, skyldes det formentlig, at der mangler forskning på området. Det kan dog også skyldes, at diskussionen om nordisk parallelsproglighed ofte har "retning" fra et nationalsprogligt udgangspunkt mod engelsk og sjældent den modsatte vej. Der er således langt fra den sprogsituation, der tegner sig i praksis på universiteterne, og til målsætningen i den nordiske sprogdeklaration fra 2006. Her fremhæves det (s. 13), at en "konsekvent politik" med hensyn til parallelsproglighed mellem engelsk og Nordens sprog blandt andet indebærer følgende for universiteterne:

- at såvel Nordens samfundsbærende sprog som engelsk bør kunne anvendes som videnskabelige sprog
- at undervisningen i videnskabeligt fagsprog, især det skriftlige, bør tilbydes på både engelsk og på Nordens samfundsbærende sprog
- at universiteter og andre videnskabelige institutioner vil udvikle langsigtede strategier for sprogvælg, parallelsproglighed, sprogundervisning og oversættelsesstøtte inden for deres virkefelt

Konklusion: behov for mere viden

For at danske universiteter kan leve op til målsætningen i den nordiske sprogdeklaration må de i gang med at udvikle de nødvendige "langsigtede strategier for sprogvælg, parallelsproglighed, sprogundervisning og oversættelsesstøtte" i forhold til dansk og med fokus på den sproglige diversitet blandt de studerende. Det gælder såvel studerende med nordisk baggrund som andre, der ikke har dansk L1. Som grundlag for dette er det imidlertid nødvendigt at vide mere om de studerendes reelle behov, dvs. såvel de måder, hvorpå fag og

6 Fra 2014 kan full degree studerende dog optages på den såkaldte "arbejdsmarkedsrettede danskundervisning", som giver en mulighed for at udvikle specifikke kurser med fokus på studiebehov.

sprog spiller sammen i forskellige undervisningsformer, som de studerendes oplevelser og erfaringer med disse (Tange & Jensen 2012). Her er det vigtigt at vide, at universiteterne generelt har suppleret sit syn på læring som noget, der foregår via selvstudium støttet af forelæsninger og vejledninger, til et større fokus på facilitering af dialogisk undervisning med øget krav om aktiv deltagelse (Ingerslev med flere 2013). Der er således en vekslen mellem dels stærkt rammesatte undervisningsformer, hvor underviseren har kontrol over ikke alene indhold, rækkefølge og tempo, men også den sproglige formidling, og dels svagt rammesatte undervisningsformer, hvor den studerende har mere kontrol og ansvar (Ulriksen 2014). Desuden er der stigende fokus på, at de sproglige krav til de studerende varierer med fagenes vidensformer og de forventede læringsprocesser (Klausen 2011, Kuteeva & Airey 2013). Sproglige behov skal med andre ord undersøges i den relevante pædagogiske kontekst og med inddragelse af studerende med forskellige sproglige forudsætninger.

Summary

Among the international students in Danish tertiary education are students from other Nordic countries. Some of these take part in English-medium instruction, others in Danish-medium instruction. So far very little focus has been directed towards the consequences of the language of instruction for the Nordic students' learning outcome, and no initiatives have been taken to support them linguistically. This article raises this question in the light of modern views on teaching and learning with their emphasis on the transmission of disciplinary content as well as on students' learning needs. The article concludes that Nordic students have particular study related language needs which the universities should pay attention to.

Anne Holmen, professor i parallelsproglighed og leder af Center for Internationalisering og Parallelsproglighed på Københavns Universitet. Forskningsfokus på "languages-in-education", sociolingvistik, sprogpolitik og sprogpædagogik.

Henvisninger

- Auður Hauksdóttir, 2012: *Dansk som fremmedsprog i en akademisk kontekst. Om islændinges behov for danskundskaber under videreuddannelse i Danmark*. Københavns Universitet: Københavnerstudier i Tosprogethed, bd. 68.
- Canagarajah, Sunesh, 2011: Translanguaging in the classroom. Emerging issues for research and pedagogy. I: *Applied Linguistics Review*, bd. 2, s. 1-28.
- DEA, 2015: *Samfundsøkonomisk analyse af internationale studerende. De samfundsøkonomiske konsekvenser ved internationale studerende på danske videregående uddannelser fra 1996-2012*.
- DMA research, 2005: *Kortlægning af universiteternes danskurser for udenlandske studerende*.
- Extra, Guus & Kutlay Yagmur (red.), 2012: *Language Rich Europe. Trends in policies and practices for multilingualism in Europe*. British Council.
- Gregersen, Frans (red.), 2014: *Hvor parallelt. Om parallelspråkighed på Nordens Universitet*. TemaNord 2014: 535.
- Holmen, Anne, 2014: "Being bilingual means being a foreigner". Categorizing linguistic diversity among students in Danish higher education. I: *Hermes*, bd. 53, s. 11-24.
- Ingerslev, Gitte Holten med flere, 2013: *Universitetspædagogik*. Samfundslitteratur.
- Klausen, Søren Harnow, 2011: *På tværs af fag. Fagligt samspil i undervisning, forskning og teamarbejde*. Akademisk Forlag.
- Kuteeva, Maria & John Airey, 2013: Disciplinary Differences in the Use of English in Higher Education: Reflections on Recent Policy Developments. I: *Higher Education*, DOI 10.1007/s10734-013-9660-6.
- Larsen, Sanne, 2013: *Re-contextualizing academic writing in English. Case studies of international students in Denmark*. PhD Thesis, University of Copenhagen.
- Laursen, Katja Årosin, 2013: "Det er sprogligt. Selv hvor du ikke lægger mærke til det". *En empirisk undersøgelse af sproglige og faglige vanskeligheder hos farmaceutstuderende med dansk som andetsprog på Københavns Universitet*. Københavnerstudier i Tosprogethed C4. Københavns Universitet.
- Lund, Karen & Ellen Bertelsen, 2008: *Fra Studieprøven til de videregående uddannelser*. Ministeriet for flygtninge, indvandrere og integration.

Nordplus, 2015: Reported statistics of Nordplus Higher education 2013 grants.

Odgaard, Stine Myssing, 2014: "Det er ikke et sprog, man bare kan samle op på gaden". En undersøgelse af behovet for kurser i akademisk dansk for studerende med dansk som andetsprog på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier på Københavns Universitet. Københavnerstudier i Tosprogethed C5. Københavns Universitet.

Pedersen, Anne Leth, 2006: *Studieeffektivitet og sproglige kompetencer*. Støtte- og rådgivningscentret, Aarhus Universitet.

Tange, Hanne & Iben Jensen, 2012: Good teachers and deviant learners? The meeting of practices in university level international education. I: *Journal of Research in International Education*. Vol. 11, bd.2, s.181-193.

Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2015: Optag 2015. Optaget af udenlandske statsborgere og optaget på engelsksprogede uddannelser. 2015: rapport nr. 13.

Ulriksen, Lars, 2014: God undervisning på de videregående uddannelser. Frydenlund.

Wächter, Bernd & Friedhelm Maiworm (red.), 2014: *English Taught Programmes in European Higher Education. The State of Play in 2014*. ACA papers on international cooperation in education. Lemmens, Bonn.

Nøgleord: Nordiske studerende, dansk som undervisningsprog, akademisk dansk, sprogbehov

Bibliografiske oplysninger

Holmen, Anne, 2016: "Dansk som akademisk sprog for nordiske studerende" I: Torbjørg Breivik (red.) *Sprog i Norden 2016*, s. 37-48.

<http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/index>

©Forfatterne og Netværket for sprognævnene i Norden
